

Årsrapport 2009

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Innhold

1	VIRKSOMHETSÅRET 2009	3
2	MEDIETILSYNETS OPPGAVER.....	3
3	ØKONOMI.....	4
3.1	Driftsregnskap	4
3.1.1	Lønnsutgifter	5
3.1.2	Driftsutgifter.....	6
3.2	Inntekter.....	6
4	PLANARBEID.....	7
4.1	Virksomhetsplan og budsjett	7
4.2	System for risiko- og vesentlighetsvurderinger og oppfølging av anskaffelsesregelverket	7
4.3	Miljøarbeid	8
4.4	Etiske retningslinjer for statstjenesten.....	8
5	PERSONAL- OG BEMANNINGSFORHOLD.....	8
5.1	Bemanning og arbeidet med likestilling.....	8
5.2	IA-arbeidet og sykefravær	9
6	SPESIELLE TILTAK OG UTFORDRINGER.....	10
6.1	Tiltak i forhold til barn og unge.....	10
6.1.1	Informasjonskampanje om aldersgrenser.....	10
6.1.2	Barnepanel.....	11
6.1.3	Fast spalte i Skolekinonytt	11
6.1.4	Babykino	11
6.2	Trygg bruk-prosjektet	12
6.2.1	Familiens Trygg bruk-pakke	12
6.2.2	”Bruk Hue” kampanjen	12
6.2.3	Ungdomspanel.....	12
6.2.4	Safer Internet Day (Trygg bruk dagen).....	12
6.3	Digitalisering av filmdistribusjon.....	13
6.4	Forbudte videogram.....	13
6.5	Gjennomføring av AMT-direktivet	13
6.6	Informasjonskampanjen om overgang til digitale fjernsynssendinger	14
6.7	Utvikling av teknologi for talegjenkjenning.....	15
7	RAPPORTERING PÅ RESULTATMÅL	15
7.1	Tilsyn med eierforhold i dagspresse, kringkasting og elektroniske medier	15
7.1.1	Noen sentrale saker på eierskapsfeltet	15

7.1.2	Informasjon og kunnskap om eierforhold i norske medier	16
7.1.3	Generelt om Medietilsynets oppfølging av klagenemndas vedtak vedrørende etableringen av Media Norge	16
7.2	Tilsyn med overholdelse av allmennkringkastingsvilkår	17
7.3	Tilsyn med forhold etter kringkastingsloven.....	17
7.3.1	Beskyttelse av mindreårige	18
7.4	Tilsyn etter valgloven	18
7.5	Konsesjoner og registrering av konsesjonsfri kringkasting.....	18
7.5.1	Lokalradio	18
7.5.2	Registreringspliktig kringkasting	19
7.5.3	Konsesjonert kringkasting.....	19
7.5.4	DTT	19
7.5.5	Konsesjon til mobil-TV-prosjekt	19
7.6	Oppgaver etter lov om film og videogram	20
7.6.1	Klagesaker knyttet til aldersvurdering av filmer.....	22
7.6.2	Antall registrerte videogram for omsetning i næring	22
7.6.3	Vurderte videogram.....	23
8	FORVALTNING AV TILSKUDDSORDNINGER.....	24
8.1	Pressestøtte	24
8.1.1	Produksjonstilskudd for dagsaviser.....	25
8.1.2	Anvendt medieforskning og etterutdanning.....	26
8.1.3	Samiske aviser.....	26
8.1.4	Minoritetsspråklige publikasjoner.....	26
8.1.5	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark.....	26
8.2	Lokalkringkastingsformål og andre medietiltak.....	26
8.2.1	Tilskudd til lokalkringkastingsformål	27

1 VIRKSOMHETSÅRET 2009

2009 var nok et år med høy aktivitet innenfor tilsynets ansvarsområder.

Medietilsynets arbeid var også i 2009 preget av arbeidet med tildeling og oppfølging av nye konsesjoner til drift av lokalradio fra 2010. En viktig del av arbeidet gjaldt forberedelser og planlegging av hvordan tilsynsarbeidet skal gjennomføres for kontroll av lokalradioenes etterlevelse av konsesjonsvilkår.

Arbeidet med trygg mediebruk blant barn og unge var en prioritert oppgave i 2009. To sentrale tiltak på dette området var utsendelsen av en informasjonspakke for barn og foreldre og kampanjen "Bruk Hue" om digital mobbing. Informasjonspakken ble sendt til rundt 130 000 andre- og tredjeklassinger på landets skoler.

Andre sentrale oppgaver tilsynet arbeidet med i 2009 var:

- gjennomføring av direktivet for audiovisuelle medietjenester (AMT-direktivet)
- utarbeidelse av årlig allmennkringkastingsrapport
- utarbeidelse av rapport om norsk medieøkonomi og eierskapsutvikling
- prosjektledelse i forbindelse med informasjonskampanje om digitale fjernsynssendinger og utvikling av teknologi for talegjenkjenning

Medietilsynet tok våren 2009 i bruk nytt digitalt kinoframviserutstyr. Investeringen på vel 1,2 millioner kroner markerer på mange måter overgangen fra gammel (35 millimeter) til ny teknologi for visning av kinofilm. Det nye utstyret gjør at tilsynet kan motta digitale versjoner fra filmdistributørene for forhåndskontroll av film i tillegg til tradisjonell 35 millimeter film.

Tilsynet legger vekt på å innføre elektroniske tjenester som kan forenkle arbeidet, samt gi god og oppdatert informasjon om tilsynets ulike tjenesteområder. Virksomheten påbegynte et arbeid i 2009 om å etablere en elektronisk løsning for innsendelse og behandling av søknads- og rapporteringsordninger. Kvaliteten på internettregisteret om eierforhold i norske medier(medieregisteret.no) ble bedret og vil bli ytterligere utbedret i 2010. Nettstedet vårt er en viktig informasjonskanal som vi bruker mye ressurser på, og det var således en oppmuntring at virksomheten mottok pris i Farmandsprisens konkurranse om beste offentlige nettsted i 2009.

2 MEDIETILSYNETS OPPGAVER

Regjeringens overordnede målsetting på medieområdet er å sikre ytringsfrihet, rettssikkerhet og et levende demokrati. Medietilsynet er en sentral aktør i dette arbeidet som innebærer at virksomheten skal:

- forvalte virkemidlene tillagt virksomheten etter gjeldende regelverk
- utføre rådgivnings- og utredningsfunksjoner for departementet

- informere og veilede om medier og mediebruk, særlig overfor barn og unge
- fremme målene i mediepolitikken gjennom aktiv deltakelse i internasjonalt arbeid

Det framgikk av tildelingsbrevet for 2009 at tilsynet skal fortsette informasjonsprosjektet om overgang til digitale fjernsynssendinger og prioritere arbeidet med å fremme sikker bruk av digitale medier blant barn og unge, jf. egen tiltaksplan og Trygg Bruk - prosjektet i regi av EU.

Arbeidsmålene ble operasjonalisert i tilsynets virksomhetsplan for 2009 og omtales nærmere i kapittel 6 og 7 i årsrapporten.

Medietilsynet og Kulturdepartementet fortsatte i 2009 samarbeidet om å komme fram til bedre målformuleringer for virksomheten. Arbeidet skal bidra til bedre planlegging og styring av virksomheten, samt gjøre det lettere å måle resultatutviklingen innenfor ulike fagområder.

3 ØKONOMI

Medietilsynets driftsbevilgning for 2009 utgjorde 42 673 000 kroner. I tillegg disponerte virksomheten vel 1,2 millioner kroner i inntekter, slik at den totale disponible driftsrammen var på nærmere 43,9 millioner kroner i 2009.

Inntektene i budsjettet gjelder lønnsrefusjoner, tiltaksmidler knyttet til barn og unge fra ulike departement (andre inntekter) og midler fra EU til finansiering av Trygg Bruk - prosjektet.

3.1 Driftsregnskap

Konto	Type	Regnskap	Budsjett	Avvik
	Utgifter			
03341111	Faste stillinger	18 803 632		
03341112	Vikarer/ekstrahjelp	1 827 583		
03341118	Overtid	319 116		
03341121	Engasjement på kontrakt	1 388 704		
03341161	Andre	45 449		
	Stillinger	22 384 484		
03341171	Råd og utvalg	11 385		
03341181	Arbeidsgiveravgift	3 145 682		
033411	Lønnsutgifter	25 541 551	25 500 000	41 551
0334121	Maskiner, inventar og utstyr	1 333 581		
0334122	Forbruksmateriell	529 195		
0334123	Reiseutgifter mv.	2 124 648		
0334124	Kontortjenester	2 724 227		
0334125	Konsulenttjenester	3 692 621		

0334126	Databehandlingstjenester	1 881 639		
0334127	Vedlikehold maskiner	575 779		
0334129	Bygningers drift	5 459 424		
033412	Varer og tjenester	18 321 114	17 173 000	1 148 114
03341	Totale driftsutgifter	43 862 665	42 673 000	1 189 665
	Inntekter			
333411	EU, Trygg Bruk prosjekt	1 335 120	1 830 000	494 880
333411	Andre inntekter	1 001 200		1 001 200
333416	Fødselspenger	313 477		313 477
333418	Sykepenger	416 376		416 376
	Disponible inntekter	3 066 173	1 830 000	1 236 173
	RESULTAT (MINDREFORBRUK)			46 508

Kommentarer til regnskapet og mindreforbruket:

Medietilsynet opplevde i 2009 en utfordrende økonomisk situasjon. En vesentlig grunn til dette var merutgiftene tilsynet fikk ved ny utlysning og behandling av søknader om konsesjon til lokalradiodrift. I tillegg fikk vi behov for økt kontorplass, noe som gjorde det nødvendig med en omgjøring av deler av lokalene til nye kontorer. Til sammen belastet disse merutgiftene regnskapet med nærmere to millioner krone. Den vanskelige økonomiske situasjonen ble ytterligere forsterket ved at vi måtte dekke nærmere 0,5 millioner kroner av inntektskravet knyttet til Trygg Bruk - prosjektet over eget driftsbudsjett.

Samlede merutgifter gjorde at virksomheten måtte redusere og utsette planlagte tiltak, særlig innenfor IKT-området. Etter dette viser regnskapet et lite mindreforbruk på 46 508 kroner. Bakgrunnen for mindreforbruket er at lønnsrefusjonene ble noe høyere enn ventet på slutten av året.

3.1.1 Lønnsutgifter

År	2006	2007	2008	2009	Budsjett 2010
Lønnsutgifter, inkl. sos. utg. (i 1 000)	19 181	21 331	23 323	25 542	26 600
Årsverk	38,4	45,6	47,8	47,8	47,8
Lønnskostnadsandel	53 pst.	52 pst.	53,5 pst.	58,2 pst.	59,2 pst.
Årsvervskostnader ¹	499 505	467 785	487 928	534 351	556 485

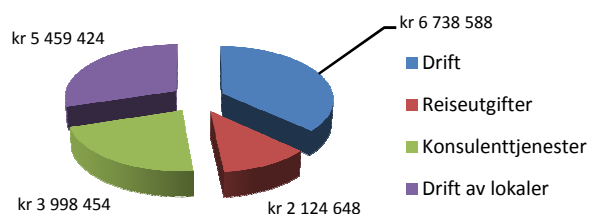
Tabell: Nøkkeltall lønnsutgifter

¹ Årsvervskostnaden uttrykker gjennomsnittlig direkte kostnad per årsverk

Lønnsutgiftenes andel av virksomhetens driftsbudsjett har gradvis økt fra 2007, og økte fra 53,5 prosent i 2008 til 58,2 prosent i 2009. Økningen fra 2008 var ventet som følge av det i 2009 var full bemanning av virksomheten gjennom året. Kostnaden per årsverk har økt med 9,5 prosent i samme periode. I hovedsak skyldes dette at det har vært nødvendig å øke lønnsnivået i virksomheten for å tiltrekke seg og å holde på kvalifiserte medarbeidere. Vi venter også økte lønnsutgifter i 2010, men i mindre grad enn i tidligere år.

3.1.2 Driftsutgifter

Samlede driftsutgifter utgjorde vel 18,3 millioner kroner i 2009, mot 20,3 millioner kroner i 2008. Driftsutgiftene fordelte seg slik mellom hovedpostene i regnskapet:

Diagram: Fordeling av driftsutgifter

Prosjekter og utgifter til spesielle tiltak belaster driftsutgiftene med 6,1 millioner kroner. Dette gjelder midler til bl.a. Trygg Bruk-prosjektet og informasjonskampanjen om overgang til digitale fjernsynssendinger, samt 1,2 millioner kroner til investering i digitalt kinoutstyr.

3.2 Inntekter

Post		Regnskap 2009	Budsjett	Avvik	Regnskap 2008
334401	Ymse inntekter	2 336 320	1 830 000	506 320	1 942 306
333416	Fødselspenger	313 477			620 932
333418	Sykepenger	416 376			98 202
3334 70	Gebyrer	18 971 763	15 500 00	3 471 763	20 432 922

Ymse inntekter gjelder midler på i overkant av 1,3 millioner kroner fra EU til drift av Trygg Bruk- prosjektet og tiltaksmidler overfor barn og unge på vel en million kroner fra seks departement. Inntektskravet knyttet til Trygg Bruk - prosjektet utgjorde 1,83 millioner kroner, noe som innebærer at vel 0,5 millioner kroner av kravet er dekket over tilsynets ordinære driftsbudsjett.

Gebyrinntekten gjelder gebyr for registrering av videogram og forhåndskontroll av film. I tillegg omfatter inntekten gebyrer på til sammen 120 000 kroner for brudd på valgloven i tilknytning til stortingsvalget i 2009 og sponsorbestemmelsen i kringkastingsregelverket.

Samlede gebyrinntekter gikk ned fra vel 20,4 millioner kroner i 2008 til om lag 19 millioner kroner i 2009. Nedgangen skyldes at det var færre registreringer av videogram i 2009 sammenliknet med fjoråret. Gebyrinntekten fra videogramordningen utgjorde i overkant av 11,4 millioner i 2009, mot om lag 13 millioner kroner i 2008. Tilsvarende utgjorde i 2009 og 2008 gebyrinntekten fra forhåndskontroll av film 7,4 millioner kroner.

Merinntekten for gebyrordningene skyldes at omsetningen til kinofilm og videogram med gjeldende avgiftssatser gir gebyrinntekter som er høyere enn inntektsanslaget i budsjettet.

4 PLANARBEID

Medietilsynets strategiske plan gjelder for perioden 2008 til 2011. Planen har som en sentral målsetting at virksomheten skal framstå som et effektivt og kompetent tilsyn innenfor medieområdet.

4.1 Virksomhetsplan og budsjett

Med utgangspunktet i strategisk plan og tildelingsbrev for 2009 utarbeidet virksomheten årlig virksomhetsplan og budsjett. Virksomhetsplanen beskrev innledningsvis tilsynets løpende oppgaver og generelle rapporterings- og oppfølgingsrutiner. Hoveddelen av planen gjaldt gjennomføring av spesielle tiltak knyttet opp mot målsettingene i strategisk plan. Planen beskrev videre tiltaksansvarlig og risikoeier for tiltakene for å sikre effektiv styring og oppfølging av planen.

Virksomhetens budsjettarbeid ble gjennomført i tråd med fastsatte retningslinjer for arbeidet, både i forhold til disposisjonsplan for bevilgning i 2009 og budsjettforslag for 2010 til departementet. Budsjettet for 2009 prioriterte tiltak innenfor IKT-området, blant annet for å tilrettelegge for brukerrettede elektroniske tjenester. I budsjettforslaget for 2010 søkte virksomheten spesielt om midler til å kunne styrke arbeidet om trygg mediebruk blant barn og unge.

4.2 System for risiko- og vesentlighetsvurderinger og oppfølging av anskaffelsesregelverket

Tilsynets system for risiko- og vesentlighetsvurderinger var i 2009 i stor grad fremdeles knyttet til gjennomføring av tiltak i årlige virksomhetsplaner og budsjetter. Virksomheten fortsatte derfor arbeidet med å innføre et helhetlig og systematisk system for risikostyring basert på metodedokumentet til SSØ. Arbeidet er ressurskrevende og ikke minst utfordrende, særlig som av følge av til dels uklare målformuleringer for virksomheten.

Målformuleringer og prioriteringer i tildelingsbrev for 2010 er tydeligere og vil lette det videre arbeidet med å innføre et helhetlig system for risikoanalyse. Tilsynet planlegger å få på plass et mer helhetlig system for risikovurderinger for deler av virksomheten i 2010.

Medietilsynet utarbeidet på slutten av 2009 interne retningslinjer for anskaffelser som ivaretar kravene i regelverket for offentlige anskaffelser. Retningslinjene vil bli implementert i virksomheten i starten av 2010. Virksomheten arbeidet også videre med en egen innkjøpstrategi som ventelig vil bli fastsatt i 2010.

4.3 Miljøarbeid

Medietilsynet søker å vise miljøhensyn der det er mulig. I hovedsak gjelder dette innenfor følgende områder:

- Avfallshåndtering (papir, datautstyr, møbler mv.)
- Transport (tjenestereiser, møter)
- Innkjøp og etterspørsel av miljøvennlige varer

Tilsynet har ikke gjennomført aktiviteter i 2009 utover det som vi tidligere har rapportert om på miljøområdet, men har et løpende fokus på miljøarbeidet i virksomheten.

4.4 Etske retningslinjer for statstjenesten

Medietilsynet fastsatte egne etiske retningslinjer for virksomheten i 2008. Retningslinjene skal særlig bidra til å styrke den etiske bevisstheten blant virksomhetens ansatte. Tilsynet har løpende oppmerksomhet knyttet til informasjon og oppfølging av retningslinjene.

5 PERSONAL- OG BEMANNINGSFORHOLD

5.1 Bemanning og arbeidet med likestilling

Per 31.12.08	Totalt		Lederstillinger		Øvrige stillinger	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnfordeling - alle ansatte i pst.	53	47	40	60	55	45
Kjønnfordeling - heltidsansatte i pst.	51	49	40	60	52	48
Kjønnfordeling - deltidsansatte i pst.	100	0	0	0	100	0
Gjennomsnittslønn (i 1 000 kr)	438	494	593	699	423	457

Virksomheten sysselsatte til sammen 49 personer ved utgangen av 2009, henholdsvis 27 kvinner og 22 menn. Gjennomsnittsalderen i Medietilsynet er 46,3 år.

Andelen menn i virksomheten er økt med 3 prosentpoeng, fra 44 prosent i 2008 til en andel på 47 prosent i 2009. For lederstillinger er fordelingen mellom menn og kvinner uforandret. Virksomhetens fem lederstillinger er besatt av tre menn og to kvinner.

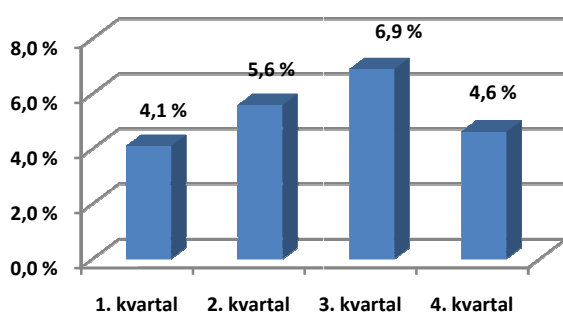
Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn i virksomheten er redusert med 19 000 kroner eller med vel 25 prosent fra 2008 til 2009. Lønnsforskjellen utgjorde 75 000 kroner i 2008, mot 56 000 kroner i 2009. Forskjellen i lønn mellom kvinner og menn i lederstillinger er uforandret fra 2008 og utgjorde 106 000 kroner i 2009.

Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn i virksomheten henger sammen med den store andelen kvinner med kontoradministrative oppgaver. Tilsynet vil fortsatt arbeide for en bedre kjønnsbalanse innenfor de ulike stillingskategoriene og stillingsnivåene.

5.2 IA-arbeidet og sykefravær

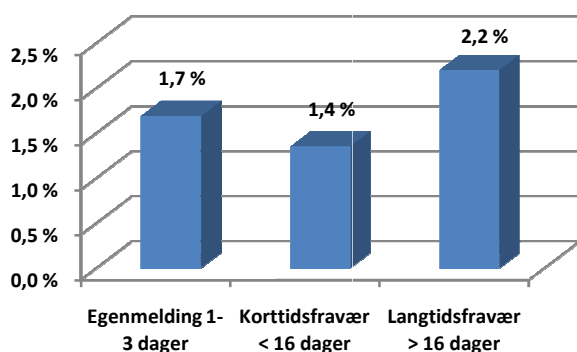
Medietilsynet er en IA-virksomhet og arbeider målrettet for at arbeidsmiljøet skal være godt både fysisk og mellommenneskelig, at det bidrar til trivsel, læring og utvikling hos hver enkelt medarbeider. Dette arbeidet skjer i et nært samarbeid med virksomhetens arbeidsmiljøutvalg og bedriftshelsetjeneste. I 2009 resulterte dette blant annet i at det ble igangsatt en egen helsekontroll med fokus på livsstil.

Totalt sykefravær utgjorde 5,22 prosent i 2009. Utviklingen i sykefraværet ser slik ut:

Sykefraværet steg gradvis til og med tredje kvartal for deretter å falle i fjerde kvartal.

Totalt sykefravær fordelt mellom kort- og langtidsfravær:

Som det framgår av diagrammet utgjør langtidsfraværet den største andelen av sykefraværet i virksomheten.

Sykefraværet følges opp i tråd med fastsatte rutiner. Oppfølgingsarbeidet knyttet til sykefravær prioriteres og fungerer godt. Virksomheten har gjennom interne rutiner god oversikt over hvert enkelt sykefraværstilfelle, og har gjennomført særskilte tiltak der det har vært behov.

6 SPESIELLE TILTAK OG UTFORDRINGER

6.1 Tiltak i forhold til barn og unge

I departementets tildelingsbrev for 2008 ble Medietilsynet bedt om ” å utforme en mer langsiktig tiltaksplan med et bredere fokus som tar for seg aktiviteter knyttet til barn, unge og Internett, som for eksempel bruk av mobile tjenester og mobbing på Internett.”

I arbeidet med en langsiktig plan har Medietilsynet sett det hensiktsmessig å legge an et bredt fokus på tilsynets utfordringer på feltet barn, unge og Internett. Dette må sees i sammenheng med de utfordringer en tiltagende konvergens har skapt på mediefeltet med tilstøtende utfordringer når gjelder regelverk, ansvarsfordeling, informasjon og opplysningstiltak.

Den langsiktige planen ventes ferdigstilt i løpet av mars 2010.

6.1.1 Informasjonskampanje om aldersgrenser

Vinteren 2008 og 2009 gjennomførte Medietilsynet en informasjonskampanje rettet mot foreldre om aldersgrensesystemet og ledsagerregelen. Medietilsynet har i 2009 gjennomført to runder med evalueringer av informasjonskampanjen. Formålet var å avdekke i hvilken grad innholdet ble fanget opp blant publikum og i hvor nyttig publikum og kinoer syntes kampanjen var. Den første ble gjennomført tidlig på høsten ved hjelp av TNS Gallup AS. Det

ble gjennomført en webundersøkelse av et representativt utvalg foreldre (507) med barn i aldersgruppen fire til 15 år. 93 prosent av de voksne var kjent med at barn kan tas med på kino selv om de er yngre enn aldersgrensen. Langt lavere prosentandel (15 pst.) var kjent med at barnet kunne være tre år yngre. Tre av fire foreldre vurderte informasjonen som nyttig.

I oktober gjennomførte Medietilsynet en e-postundersøkelse rettet mot kinoene i Norge. 280 kinoer mottok nettskjema. Av disse besvarte 104 kinoer skjemaet (37 pst.) Av de som besvarte, mente to av tre at informasjonskampanjen var nyttig og nødvendig. Resultatene fra evalueringene ble sammenfattet i en intern rapport.

6.1.2 Barnepanel

Medietilsynet gjennomførte to barnepanel våren 2009. Et panel ble arrangert for aldersgruppa syv til åtte år samt et for aldersgruppa elleve til tolv år. I begge gruppene var hovedtemaet 3D-film. Den yngste gruppa så og snakket om filmen *Monsters vs Aliens i 3D*, mens den eldste gruppa fikk se og diskutere filmen *Coraline*.

Høsten 2009 etablerte tilsynet et nytt barnepanel for en ny 2-årsperiode. Aldergruppene er lik tidligere panel, dvs. to grupper med syv-åringer og to grupper med elleve-åringer, men det nye panelet representerer en bredere etnisk sammensetning enn det forrige.

To barnepanel ble gjennomført med de nye gruppene i løpet av november 2009 – et for den yngste gruppa og et for den eldste. Barna fikk se og snakke om henholdsvis filmene *Julenatt i Blåfjell* og *Twilight – New Moon*. Ved begge anledninger ble barna i tillegg bedt om å tegne og skrive om filmene i etterkant. Barna ble også invitert til å dele sine erfaringer om bl.a. spill, mobil og nettbruk. Hovedtrekk fra samtalene, intervjuene og refleksjoner knyttet til barnepanelet ble sammenfattet i en intern rapport.

6.1.3 Fast spalte i Skolekinonytt

Medietilsynet har fra september 2009 bidratt i Film & Kinos Skolekinonytt med informasjon og artikler om film i barnehagesektoren. Temaene som ble omhandlet høsten 2009 var: Arbeid med film i barnehager, animasjonsfilm for barnehagebarn, filmsatsing for førskolebarn og Kino som språkspringbrett.

6.1.4 Babykino

Kultur- og kirkedepartementet sendte i februar 2009 Medietilsynets forslag til regler for "Babykino" på høring.

6.2 Trygg bruk-prosjektet

6.2.1 Familiens Trygg bruk-pakke

Familiens Trygg bruk-pakke for foreldre og barn mellom seks og ti år ble distribuert til rundt 130 000 2. og 3. klassinger vinteren og våren 2009. Pakken bestod av en foreldreguide, e-morobok, eget skjema med regler for nettbruk og klistremerker. Pakken er ment å legge til rette for at foreldre kan veilede sine egne barn i nettverdenen. Temaer i pakken er bl.a. hvordan foreldre og barn sammen kan lære å opprette e-post, lage sikre passord og forholde seg til temaer som nettmobbing og chat.

Evalueringen av Familiens Trygg bruk-pakke viste gode tilbakemeldinger. 70 prosent av de som mottok pakken hadde lest den, og 44 prosent hadde brukt pakken aktivt. I gjennomsnitt ble det brukt 707 minutter på pakken, og 78 prosent av dem som hadde lest innholdet mente verdien var god eller meget god.

6.2.2 "Bruk Hue" kampanjen

Høsten 2009 lanserte Telenor, Røde Kors, Barnevakten og Medietilsynet Norges største kampanje mot digital mobbing: *Bruk Hue*. Opplegget ble utarbeidet av samarbeidspartnerne og eventbyrået Nordic Event. I løpet av høsten besøkte Nordic Event-teamet 50 ungdomsskoler med *Bruk Hue*-kampanjen. Anslagsvis 7 500 elever og 3 500 foreldre deltok på foredragene. *Bruk Hue*-teamet gav spesifikke råd til både elever, foreldre og lærere om hvordan digital mobbing kan forhindres. Formålet med kampanjen er å gjøre barn, unge, lærere og foreldre mer oppmerksom på hva digital mobbing er, hva som kan skape slike situasjoner og hva man kan gjøre for å forhindre og takle situasjoner med digital mobbing. Kampanjen ble støttet av barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt som lanserte kampanjen på sin egen barneskole.

6.2.3 Ungdomspanel

I 2009 etablerte Medietilsynet et ungdomspanel for å rette oppmerksomheten mot ungdommer og for å lære av dem om ungdomskultur. Hovedaktiviteten for panelet var et seminar under Amandus filmfestival om mediekompetanse, sjangerpreferanser og aldersgrenser. Hovedfokuset var film og dataspill.

6.2.4 Safer Internet Day (Trygg bruk dagen)

10. februar 2009 arrangerte Trygg bruk-prosjektet *Safer Internet Day* for sjettede gang. Dette er en årlig begivenhet som gjennomføres i over 50 land i samarbeid med INSAFE. Formålet med dagen er å rette fokus mot trygg og mer ansvarsfull bruk av Internett og mobiltelefon blant barn og unge. Hovedfokus for Trygg bruk-dagen i 2009 var problematiseringen av digital mobbing og promoteringen av Familiens trygg-bruk pakke. Administrasjons- og

fornyingsminister Heidi Grande Røys og barne- og likestillingsminister Anniken Huitfeldt var til stede og støttet arrangementet. I tillegg presenterte Microsoft sin siste undersøkelse om digital mobbing.

6.3 Digitalisering av filmdistribusjon

Digitalisering av filmdistribusjon og visning av film og annet innhold på kino får konsekvenser for lov og forskrift om film og videogram. Medietilsynet har beskrevet behovet for endringer knyttet til digitaliseringen i dagens bestemmelser i lov og forskrift om film og videogram. Vi har også beskrevet forslag til hvordan disse endringene bør iverksettes på kort sikt for å imøtekomme behovene som melder seg ved innføringen av ny teknologi med eksisterende lov og forskrift for film og videogram. Dette gjelder for eksempel metode for beregning av gebyr for filmvurdering, merking av film og forslag til bestemmelser om alternativt innhold på kinoene. Beskrivelsene og forslagene ble sendt til Kulturdepartementet 11. februar 2009.

6.4 Forbudte videogram

Medietilsynet rettet i juni 2009 en henvendelse til Justis- og politidepartementet og Riksadvokaten for å uttrykke tilsynets bekymring for påtalemyndighetenes håndhevelse av regelverket knyttet til fremstillinger som seksualiserer barn, jf. straffelovens § 204a. Bakgrunnen for henvendelsen var at Medietilsynet siden høsten 2006 hadde anmeldt ulike videogramdistributører for antatte brudd på denne loven. Sakene som ble anmeldt gjaldt forsøk på å registrere og omsette filmer med seksuelt eller pornografisk innhold, og hvor aktørene som ble skildret i filmene tydelig framstod som underårige pga. utseende, kroppslig utvikling, adferd og/eller klesdrakt eller ble framstilt som barn ved hjelp av animasjon. Medietilsynet følger Riksadvokatens oppfordring, og vil fortsette å anmelde dersom antatt brudd på straffeloven § 204a foreligger.

Tilsynet har videre i 2009 sett på videogrambransjens ansvar knyttet til omsetning av videogram i næring for å påpeke mulige tiltak som bedre kan legges til rette for Medietilsynets tilsynsarbeid. Arbeidets formål har vært å ivareta en rasjonell, effektiv og ressursbesparende videogramregistrering i henhold til lov og forskrift om film og videogram. Arbeidet vil bli sluttført i mars 2010.

6.5 Gjennomføring av AMT-direktivet

Medietilsynet har gjennom året hatt ulike oppgaver knyttet til gjennomføringen av direktivet om audiovisuelle medietjenester (2007/65/EF) i norsk rett. Medietilsynet har utarbeidet hørings svar på departementets høringer av 11. februar 2009 og 9. juli 2009 om henholdsvis reklameavbruddsreglene og om gjennomføringen av AMT-direktivet i norsk rett. Tilsynet har i tillegg bistått departementet med utforming og kvalitetssikring av begge høringsnotatene. Medietilsynet har også foretatt en lovteknisk gjennomgang av sistnevnte høringsnotat.

Medietilsynet har deltatt i internasjonale fora der direktivet har vært satt på dagsorden. Dette omfatter blant annet to møter i regi av EPRA-samarbeidet. Medietilsynet har også ved to anledninger, henholdsvis den 3. november 2009 og den 24. november 2009, deltatt på arbeidsgruppemøter i regi av EU-kommisjonen i Brussel. På begge disse møtene var gjennomføringen av AMT-direktivet hovedtema.

Medietilsynet har hatt fokus på å spre informasjon og kunnskap om direktivet, både eksternt overfor aktører og publikum, samt internt i tilsynet. Tilsynet har herunder publisert en kronikk for å sette fokus på direktivets virkeområde.

6.6 Informasjonskampanjen om overgang til digitale fjernsynssendinger

Informasjonsprosjektet "*Digitaltvinorge.no*" ble etablert i 2007 for å gi seerne uavhengig og nøytral informasjon om overgangen til digitalfjernsyn i bakkenettet. I 2009 ble det analoge nettet stengt i ni fylker: Hedmark, Oppland, Sør- og Nord-Trøndelag, Aust- og Vest-Agder, Nordland, Troms og Finnmark.

Etter siste stenging 1. desember 2009 var det bare mulig å se på digitale sendinger i bakkenettet. Rundt hver femte husstand tar inn fjernsynssendingene ved hjelp av vanlig antenne i Norge, og det var disse som i første rekke ble berørt av digitaliseringen.

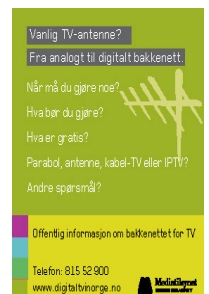
Det er store fylkesvise variasjoner på andel av husstandene som benytter bakkenettet, avhengig blant annet av utbygging av kabel-tv og geografisk dekning på vanlig antenne. Stengningene i 2009 ble foretatt i fylker hvor det er betydelige begrensninger i dekkningen til de bakkebaserte sendingene.

Det store flertallet av publikum ble informert om selve overgangen av de private aktørene og gjennom pressen. Medietilsynets oppgaver i 2009 var følgende:

- hjelpe publikum i overgangsfasen til å velge riktig plattform og kanaler ut fra situasjon, ønsker og behov
- spesielle, tilpassende aktiviteter mot eldre og funksjonshemmede for å unngå feilkjøp og svarte skjermer
- bistå publikum som har tekniske og/eller praktiske problemer med overgangen, og som ikke fikk sitt problem løst av andre aktører

Med nettsiden digitaltvinorge.no søkte Medietilsynet å lage en pedagogisk og enkel bruksanvisning på hvordan man kunne velge riktig digitalTV-løsning.

Informasjonstelefonen, 815 52 900, var publikums mulighet til å orientere seg om digital-TV per telefon eller snakke direkte med prosjektets medarbeidere. Gjennom informasjonstelefonen fikk Medietilsynet direkte kontakt med markedet, og en særdeles god følelse med hva publikum trengte bistand til.

I forbindelse med de regionsvise slukkingene, samarbeidet vi med alle kommuner, institusjoner og frivillighetssentraler i fylkene. Prosjektet bidro med kompetanse, plakat-/brosjyremateriell osv. Tilsvarende ble det arbeidet mot lokale medier med pressemeldinger, tilbud om informasjon, intervju, nettmøter og annet.

Prosjektet ble avviklet etter utgangen av 2009, og i den forbindelse planlegger Medietilsynet for å gjennomføre en mindre evaluering av arbeidet.

6.7 Utvikling av teknologi for talegjenkjenning

Medietilsynet er gitt prosjektlederansvaret for arbeidet med å utvikle teknologi for talegjenkjenning knyttet til teksting av fjernsynsprogram. Arbeidet gjøres i samarbeid med NRK og TV 2.

Prosjektet utlyste i 2009 anbudskonkurransen om oppdraget om utvikling og innføring av teknologien i NRK og TV 2. Medietilsynet oversendte høsten 2009 en statusrapport med forutsetninger om videre gjennomføring av prosjektet til departementet. Prosjektets videre drift var ved utgangen av 2009 til nærmere vurdering i departementet.

7 RAPPORTERING PÅ RESULTATMÅL

7.1 Tilsyn med eierforhold i dagspresse, kringkasting og elektroniske medier

Gjennom daglig overvåking av mediemarkedene og årlige innhentinger av opplysninger om eierskap fra norske medieforetak, fører Medietilsynet tilsyn med eierforhold i dagspresse, kringkasting og elektroniske medier.

Til sammen vurderte Medietilsynet 24 oppkjøp og én sammenslåing etter medieeierskapsloven i 2009. De fleste sakene kunne avsluttes uten at det ble fattet vedtak. Videre registrerte tilsynet ti nyetableringer. Når det gjelder nedleggelse, fortsatte den negative trenden blant lokal-tv-stasjonene som man så begynnelsen av høsten 2008. Gjennom hele 2009 har man sett hyppige nedleggelse, men også en del reetableringer, og situasjonen er noe uoversiktlig. Totalt ble imidlertid ti stasjoner nedlagt i 2009 (ifølge tall fra MBL). For øvrige typer medier er antallet nedleggelse totalt seks.

7.1.1 Noen sentrale saker på eierskapsfeltet

Polaris Media ASA kjøpte i mars 100 prosent av Sunnmørsposten AS og Romsdals Budstikke AS med tilhørende datterselskaper. I forkant av oppkjøpet søkte Polaris Media Medietilsynet om forhåndsklarering av ervervet, og tilsynet ga vedtak om innvilgelse av slik klarering.

Polaris Media har videre kjøpt seg opp fra minoritetseierskap til majoritetseierskap i Altaposten (70 prosent) og Andøyposten (79 prosent) i løpet av 2009.

SEB Skandinaviska Enskilda Banken ASA og DnB NOR ASA kjøpte en post på til sammen 36,3 prosent i Polaris Media fra Schibsted ASA i juni 2009. Schibsted eier etter dette 7,1 prosent av aksjene i Polaris Media ASA. Nedsalget er i tråd med vilkårene for etableringen av Media Norge, som fremgår av klagenemndas vedtak i saken.

Etter innfrielsen av de nevnte vilkårene som gjelder nedsalg i Polaris Media, kunne Schibsted i juni formelt etablere konsernet Media Norge ASA. Media Norge er ved utgangen av 2009 ikke børsnotert.

SBS Belgium N.V. kjøpte TV 2 Invests eierpost på 23 prosent i SBS Radio Norge AS i desember. SBS søkte Medietilsynet om forhåndsklarering av ervervet, og tilsynet ga vedtak om innvilgelse av slik klarering. SBS Belgium N.V. eier etter dette 100 prosent av aksjene i SBS Radio Norge.

De tre nettbaserte publikasjonene Nettavisen, Kampanje og NA24 skiftet alle eiere i løpet av april 2009. Nettavisen ble kjøpt av Egmont og A-pressen fra datterselskapet TV 2 Gruppen. Kampanje ble kjøpt av en gruppe ansatte i redaksjonen fra Hjemmet Mortensen. NA24 ble kjøpt av sjefredaktøren Inge Berge fra TV2, Allergruppen, Bergens Tidende, Adresseavisen og Aftenbladet.

En generell trend innenfor lokal-tv er at avishusene i stor grad har solgt seg ut eller lagt ned sine stasjoner. Enkelte stasjoner er flyttet over til web-distribusjon.

7.1.2 Informasjon og kunnskap om eierforhold i norske medier

Medietilsynet skal bidra til å skape større åpenhet, oppmerksomhet og kunnskap om eierforhold i norske medier. Gjennom nettstedet medieregisteret.no søker Medietilsynet å gjøre informasjon om eierforhold i norske medier mer tilgjengelig for allmennheten. Alle bekreftede erverv, nyetableringer, nedleggelse osv. som fanges opp gjennom tilsynet med mediemarkedene, registreres i Medieregisteret. Betydelige ressurser har i 2009 blitt satt inn i kvalitetskontroll av datagrunnlaget i Medieregisteret. Ved årets utgang var denne kvalitetskontrollen i all hovedsak gjennomført, og kvaliteten for brukeren var bedre enn tidligere. Det gjenstår fremdeles utfordringer knyttet til Medieregisterets egnethet som informasjonskanal for allmennheten. I 2009 ble derfor planleggingen av en større utbedring av Medieregisterets visningsverktøy på Internett gjennomført.

7.1.3 Generelt om Medietilsynets oppfølging av klagenemndas vedtak vedrørende etableringen av Media Norge

Når det gjelder nedsalget i Polaris Media har Medietilsynet i henhold til klagenemndas vedtak hatt følgende mandat:

Medietilsynet skal ha innsyn i salgsprosessene som vil finne sted i et samarbeid med de respektive styrer. Medietilsynet skal ha innsyn i alle avtaler i forbindelse med salget. Kjøpere av postene og kontrakten mellom partene skal være godkjent av Medietilsynet.

Tilsynet har hatt tett oppfølging av partene i forbindelse med det nevnte nedsalget i Polaris Media.

Videre er det et vilkår i nemndas vedtak at det skal etableres uavhengige stiftelser for Aftenposten AS, Bergens Tidende AS, Fædrelandsvennen AS og Stavanger Aftenblad ASA. Endringer som gjelder kriteriet om stiftelser og deres ansvarsområde kan kun skje etter godkjenning fra Medietilsynet. Medietilsynet har i løpet av 2009 hatt jevnlig dialog med Media Norge blant annet om etableringen av stiftelsene.

7.2 Tilsyn med overholdelse av allmennkringkastingsvilkår

I Allmennkringkastingsrapporten 2008 vurderte Medietilsynet hvorvidt allmennkringkastingskanalene (NRK, TV 2, P4 og Radio Norge) oppfylte sine programforpliktelser i kringkastingsåret 2008. Rapporten ble oversendt departementet 4. juni 2009.

På bakgrunn av Allmennkringkastingsrapporten 2008 ble det i 2009 reist seks saker på grunn av manglende oppfyllelse av programforpliktelser hos de kommersielle aktørene.

Radio Norge ble varslet om sanksjon for brudd på kravet om livsynsprogrammer, brudd på kravet om programmer med musikk for smale grupper og brudd på kravet om sjangermessig bredde.

P4 ble varslet om sanksjon for brudd på kravet til kulturnyhetsmeldinger og kravet til innhold i programmer for og om det flerkulturelle Norge.

TV 2 ble varslet om sanksjon for brudd på kravet om egne kulturprogrammer.

Også NRK fikk kritikk på enkelte punkter, men Medietilsynet har ikke anledning til å gi NRK sanksjoner for brudd på allmennkringkastingsforpliktelsene. Medietilsynet mente NRK brøt programforpliktelsene når det gjaldt radiotilbudet til barn, meldinger for den samiske befolkningen i helgene, jevnlig radioprogrammer for barn på samisk, jevnlig radioprogrammer for unge på samisk, omfang og bredde i programtilbudet til nasjonale minoritetsgrupper og bruken av nynorsk i radio og fjernsyn.

7.3 Tilsyn med forhold etter kringkastingsloven

Det er ført jevnlig tilsyn med kringkastingsmeldinger på de norske rikskanalene etter tips eller klager fra publikum, samt at det er gjort noe tilsyn på eget initiativ, blant annet reklame og sponsing på lokalradio. På oppdrag fra departementet ble det gjennomført en større

kontroll av enkelte utenlandske kanaler med hensyn til reklame for spill. Denne kontrollen ble utført i samarbeid med Lotteritilsynet. Før valget ble det også reist en rekke saker mot lokalfjernsynsstasjoner som hadde sendt reklame for politiske partier.

Enkelte typer kringkasting har på grunn av ressursituasjonen ikke vært prioritert i 2009.

7.3.1 Beskyttelse av mindreårige

Medietilsynet skal føre kontroll med at norske tv-selskaper ikke sender programmer som kan være til skade for eller som i alvorlig grad kan skade, mindreåriges fysiske, psykiske og moralske utvikling.

Medietilsynet mottok en rekke klager fra tv-seere over programmer eller programinnslag som man mente var i strid med "vannskilleprinsippet". Flere av sakene ble undergitt vurdering, og en av disse klagenene førte til sanksjon i form av advarsel. En sak vedrørende en svensk kringkaster ble løst ved en henvendelse til Granskningsnämnden som tok saken videre med en anmeldelse til Justitiekansleren.

7.4 Tilsyn etter valgloven

Etter valgloven § 9-9 er det forbudt å offentliggjøre valgresultat og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser som er gjort den dagen eller de dagene valget foregår. Medietilsynet fikk ved lovendring 8. mai 2009 i oppgave å føre tilsyn med forbudet. På valgdagen hadde vi et jevnt tilsyn av et stort antall aktuelle medier med særlig vekt på nyheter og aktualiteter, samt at vi tok i bruk søk på en nyhetsovervåkingstjeneste. I forkant av valget sendte Medietilsynet ut en orientering til større mediebedrifter. Det ble også opprettet en egen valgportal på nettsidene våre med informasjon om valglovens forbud og vårt tilsynsarbeid.

Kontrollen avdekket ett brudd på reglene og gjaldt Dagbladets valgdagsmåling. Målingen ble offentliggjort på Dagbladets nettsted, samt på en varslings-tjeneste for mobiltelefon. Medietilsynet ila et gebyr på 40 000 kroner for overtredelsen.

7.5 Konesjoner og registrering av konsesjonsfri kringkasting

7.5.1 Lokalradio

Konesjoner og frekvenstillatelser til lokalradio etter reutlysning og utlysning av NRKs tidligere "Klassisk"-frekvenser av 8. desember 2008, ble tildelt ved kunngjøring 16. mars 2009 og 4. mai 2009.

Medietilsynet hadde da behandlet 167 søknader til 38 konsesjoner. Det ble tildelt 30 konsesjoner etter reutlysningen og åtte konsesjoner etter klassisk-utlysningen.

Tildelingen genererte en rekke klager. Til sammen klaget 18 søkere på totalt 46 avslagsvedtak.

Alle innstillingene var oversendt departementet for endelig avgjørelse 10. juli 2009. I alle klagesakene valgte Medietilsynet å fastholde sine opprinnelige vedtak.

Departementet offentliggjorde sine avgjørelser i klagesakene 20. oktober 2009. Av totalt 46 klagesaker opprettholdt departementet Medietilsynets vedtak i 41 saker, og omgjorde fem av vedtakene.

Ved årsskiftet 2009/2010 er det tildelt 255 konsesjoner til lokalradio.

7.5.2 Registreringspliktig kringkasting

I løpet av 2010 er det foretatt registrering av tre kringkastere for satellittsendt fjernsyn og to for fjernsynsvirksomhet i kabelnett.

7.5.3 Konsesjonert kringkasting

De tidligere konsesjonene til analogt bakkesendt allment lokalfjernsyn utløp 31. desember 2009. Ordningen er opphørt ved seneste årsskifte og er avløst av en konsesjonsordning for digitalt lokalfjernsyn. Digitalt lokalfjernsyn er forutsatt distribuert i de respektive konsesjonsområdene via det digitale riksdekkende fjernsynsnettet etter avtaler med den som har konsesjon for riksnettet.

I 2009 har Medietilsynet tildelt to nye konsesjoner til digitalt bakkesendt lokalfjernsyn.

7.5.4 DTT

Medietilsynet har avholdt flere møter med RiksTV i forbindelse med tilsynet av konsesjonsforpliktelsene til NTV.

7.5.5 Konsesjon til mobil-TV-prosjekt

I januar 2009 ble det tildelt midlertidig konsesjon til opprettelse og drift av senderanlegg til prøvesendinger med mobil-TV via DMB. Hensikten med prosjektet, som er etablert i samarbeid mellom NRK, TV2 og MTG, er utprøving av egnet teknologi, form og innhold samt interesse og forretningsmodell for mobil-TV. Prøvesendingene er avgrenset til Oslo-området og består i hovedsak av innhold fra de involverte selskaperes fjernsynssendinger.

7.6 Oppgaver etter lov om film og videogram

I 2009 ble til sammen 238 spillefilmer registrert i Medietilsynet. I tillegg ble 37 kortfilmer og 251 trailere registrert.

Tallet på forhåndskontrollerte filmer gikk noe opp i 2009 sammenlignet med året før. Antall vurderte filmer lå i 2009 på tilnærmet samme antall som året 2003 og perioden 2005 til 2006.

Samtidig som antall vurderte filmer har gått opp, ser vi at antall filmer som blir registrert uten forhåndskontroll har hatt en markant tilbakegang i 2009. Etter at ordningen med obligatorisk forhåndskontroll ble opphevet høsten 2004 har det vært en jevn økning i antallet filmer som kun har blitt registrert i Medietilsynet. Denne økningen stoppet altså opp i 2009, og var da tilbake på samme nivå som i 2006. Mens nærmere ti prosent av filmene i 2008 ble registrert uten forhåndskontroll, er prosentandelen i 2009 fire prosent av det totale antall filmer registrert for visning i næring i Norge.

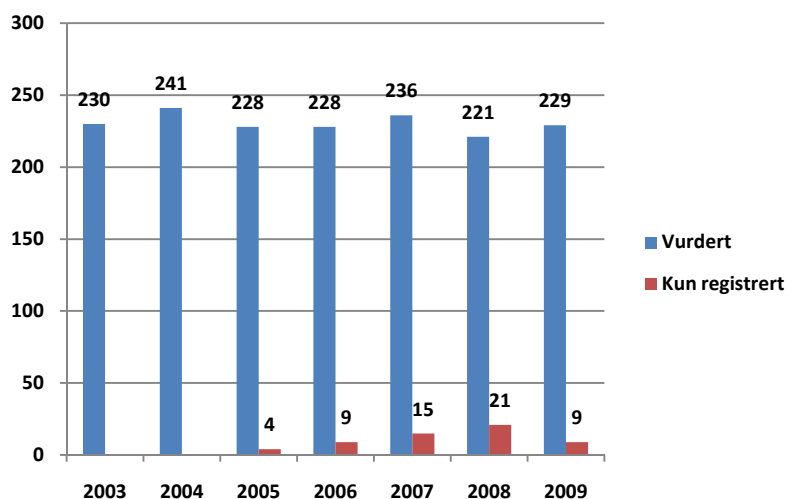

Diagram: Antall vurderte og registrerte spillefilmer

I 2009 var det totale antall registrerte kopier spillefilmer 5 879, en økning på 958 kopier fra 2008. Fordelt på antall filmer tilsvarer dette en økning i snitt på 5 kopier per registrerte og/eller vurderte filmtittel. En del av denne økningen kan tilskrives veksten i antall "digitale kopier" – et format som er på vei inn i det norske kinomarkedet.

Alle de 37 kortfilmene ble registrert med kun én kopi hver, noe som viser at kortfilmer distribueres i liten grad til ordinær kinovisning i Norge. Antall registrerte trailerkopier var 19 779, mot 21 280 kopier i 2008. Fordelt på antall registrerte trailere har det i 2009 likevel vært en liten oppgang fordelt på antall trailere sammenlignet med året før. Mens hver trailer i gjennomsnitt gikk ut med 77 kopier i 2008, er tilsvarende andel 79 kopier per registrert trailer i 2009.

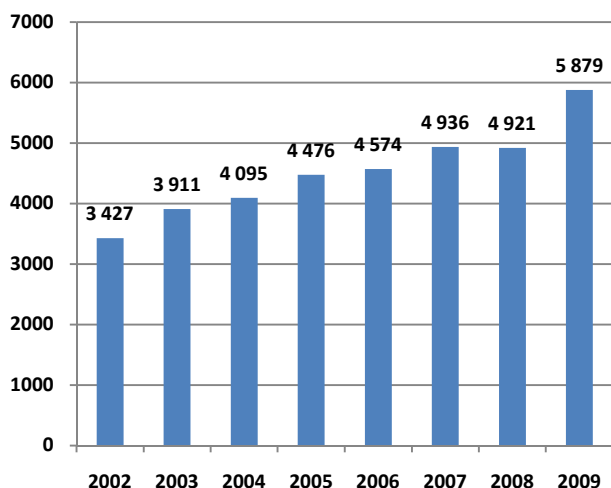

Diagram: Antall kopier spillefilm

Spillefilmer fordelt etter aldersgrense

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Alle	35	58	47	61	47	49	62
7 år	28	35	35	20	28	36	34
11 år	70	61	62	67	69	67	62
15 år	81	80	79	78	84	68	71
18 år	14	6	9	10	23	22	9 ²

Spillefilmer fordelt etter aldersgrense varierer noe fra år til år. Fra 2008 til 2009 har det vært en økning i antall filmer som har fått aldersgrensen tillatt for alle, mens andelen filmer med 7-, 11- og 15-årsgrense kun har små endringer.

Antall filmer med 18-årsgrense var betydelig lavere i 2009 enn foregående to år. Nedgangen kan ses i sammenheng med at færre filmer i 2009 har blitt registrert av distributør uten forhåndskontroll. Alle de ni filmene med 18-årsgrense i 2009 skriver seg fra registrering uten forhåndskontroll. Ingen filmer ble i 2009 vurdert av Medietilsynet til ikke å kunne vises med 15-årsgrense eller lavere.

² Ingen filmer ble i 2009 vurdert til ikke å kunne få 15-årsgrense eller lavere. Alle de 9 filmene er registrert uten forhåndskontroll, med den følge at de må vises med 18-årsgrense.

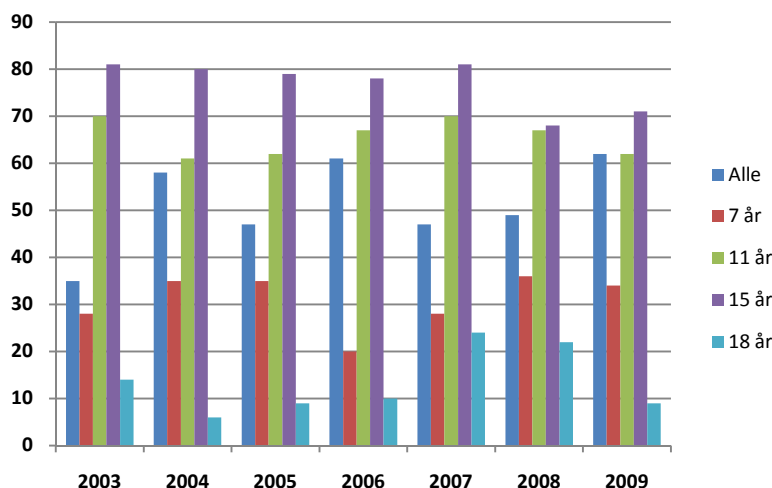

Diagram: Spillefilmer fordelt etter alder

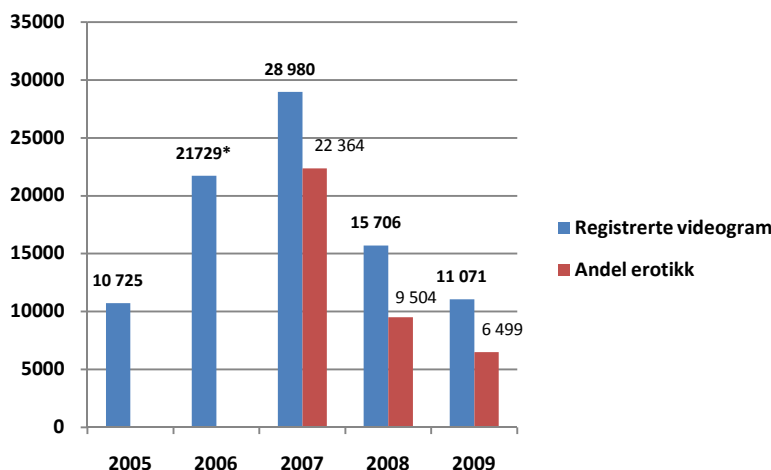
7.6.1 Klagesaker knyttet til aldersvurdering av filmer

I 2009 ble en klagesak angående aldersvedtak oversendt Klagenemnda for film og videogram. Dette gjaldt filmen *G.I. Joe: The Rise of Cobra*. Filmen ble gitt 15-årsgrense av Medietilsynet. Etter klage fra distributøren, United International Picture, ble saken oversendt Klagenemnda, som vurderte filmen 13. august 2009. Per februar 2010 har Medietilsynet og distributør ikke mottatt formelt vedtak og begrunnelse i saken.

7.6.2 Antall registrerte videogram for omsetning i næring

Medietilsynet har som oppgave å registrere alle videogram som skal omsettes i næring, dvs. utleie og/eller salg av DVD og klikkefilm (VOD – Video on demand). Til sammen 11 071 videogram ble registrert i 2009, en nedgang på 4 635 registreringer fra 2008.

En endret fortolkning av straffeloven § 204 i 2006 førte til en nesten tredobling av antall registrerte videogram i perioden 2005 til 2007. I 2008 gikk tallet på videogramregistreringer kraftig ned. Nedgangen fortsatte i 2009, og antall registreringer er nå tilbake på 2005-nivå, altså før erotisk film inntok det norske markedet. Sjangerfordelingen er likevel annerledes enn i 2005, og erotisk film utgjør fortsatt en høy andel av registreringene i 2009. Av de vel 11 000 registrerte videogrammene i 2009, var 6 499 videogram innen genren erotikk, en andel på vel 60 prosent av det totale antallet registreringer. Dette er tilnærmet lik andelen som ble registrert i 2008.

Diagram: Antall registrerte videogram³

7.6.3 Vurderte videogram

Det er ikke forhåndskontroll for film og videogram som skal omsettes i næring. Distributørene påtar seg derfor ansvaret for at videogram som sendes inn for registrering ikke er i strid med straffeloven §§ 204 eller 382. Medietilsynet har anledning til å ta stikkprøvekontroll av videogram før de blir registrert. I 2009 påla Medietilsynet total 47 filmer å bli innsendt til vurdering før registrering, mens to filmer ble nektet registrert pga. tidligere forbud. Tabellen viser en nedgang i antall filmer som blir pålagt innsendt til vurdering. Nedgangen må ses i sammenheng med nedgangen i antall registreringer. Pålegg og antall registreringer er tilbake på samme nivå som i 2005.

Tabellen over viser at tolv videogram ble vurdert av Medietilsynet i 2009. Av disse ble tre filmer godkjent for omsetning i næring, mens ni filmer ble funnet i strid med straffeloven § 204 (pornografi). En film ble i tillegg vurdert på oppdrag fra distributør (såkalt frivillig forhåndskontroll). Denne filmen, *Grotesque*, ble vurdert av Medietilsynet til å stride mot straffeloven § 382 (utilbørlig bruk av grov vold i underholdningsøyemed), og ble derfor ikke tillatt registrert for omsetning i næring.

År	2005	2006	2007	2008	2009
Antall pålegg	27	146	124	102	47
Antall vurdert	46	112	39	45	12
Antall nektet*	5	0	3	3	2
Antall godkjent	36	75	20	21	3
Antall forbud etter § 382	1	0	0	2	(1) ⁴
Antall forbud etter § 204	4	37	19	22	9

³ Erotisk film ble ikke kategorisert før i 2007, men det er rimelig å anta at økningen i registrerte videogram fra 2005 til 2006 er erotisk film.

⁴ filmene er ikke vurdert av Medietilsynet, men nektet registrert pga. tidligere forbud. Gjelder frivillig forhåndskontroll av filmen *Grotesque*.

De fleste filmene som ble pålagt innsendt var innenfor genren erotikk/porno. Vi ser av tabellen en tendens til at færre sender inn filmene til vurdering etter pålegg om dette. Av de pålagte filmene ble vel hver fjerde film sendt inn til vurdering i 2009. I 2008 var tilsvarende andel 44 prosent.

Antall vurderte filmer er lavere enn antall filmer som blir pålagt innsendt. Distributør har i henhold til § 7-8 i forskrift om film og videogram plikt til å sende inn et videogram til vurdering når Medietilsynet krever dette. Filmer som ikke blir sendt inn til vurdering etter pålegg får ikke registreringsnummer og merke, og blir etter loven forbudt å omsette i næring.

8 FORVALTNING AV TILSKUDDSORDNINGER

8.1 Pressestøtte

Medietilsynet administrerte følgende tilskuddsordninger på presseområdet i 2009:

- produksjonstilskudd til dagsaviser
- tilskudd til anvendt medieforskning og etterutdanning
- tilskudd til samiske aviser
- tilskudd til minoritetsspråklige publikasjoner
- distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark

Regnskap for kapittel 0335 – Pressestøtte:

Post		Bevilgning	Regnskap	Avvik
71	Produksjonstilskudd til dagsaviser	264 452 000	264 532 911	- 80 911
73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	12 086 000	12 085 977	23
75	Samiske aviser	21 627 000	21 626 953	47
76	Minoritetsspråklige publikasjoner	987 000	986 999	1
77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	1 743 000	1 743 001	- 1
Kap. 0335	Sum	300 895 000	300 975 841	- 80 841

Forklaring av avvik:

Overforbruket på post 71 skyldes for mye utbetalt produksjonstilskudd til Karmøybladet Helg. Avisen ble gratisavis fra april 2009 og skulle dermed kun ha tilskudd for første kvartal i 2009. Dette fikk Medietilsynet ikke kjennskap til før etter at andre forskudd var utbetalt til avisen. Tilsynet sendte avisen krav om tilbakebetaling av for mye utbetalt tilskudd og la til grunn ved beregning av endelig oppgjør for produksjonstilskuddet at Karmøybladet Helg ville

betale tilbake beløpet innen årets utgang. På tross av gjentatte purringer betalte avisen ikke tilbake for mye utbetalt tilskudd med den følge at rammen for post 71 ble overskredet med kr 80 911. Medietilsynet vil følge opp saken i 2010.

Regnskapet for øvrige pressestøtteposter viser ingen vesentlige avvik.

8.1.1 Produksjonstilskudd for dagsaviser

Utviklingen innenfor avisgrupper som mottok produksjonstilskudd:

År	2005	2006	2007	2008	2009
Nr. 2-aviser, uten riksspredte ⁵	25	24	26	26	25
Riksspredte meningsbærende	5	5	5	5	5
Nr. 1- og aleneaviser	56	58	56	56	56
Ukeaviser	52	51	52	51	52
Totalt antall aviser	138	138	139	138	138
Totalt tilskuddsbeløp (i 1 000)	244 186	252 521	251 765	264 310	264 452

Nr. 2-avisene Varangeren, Sortlandsavisa og Framtia, samt aleneavisene Gauldalsposten og Klæbuposten, mottok produksjonstilskudd for første gang i 2009. Alle de nye avisene er ukeaviser.

Ukeavisa KarmøyBladet Helg søkte ikke om tilskudd og gikk ut av støtteordningen. Nr. 2-avisa Moss Dagblad ble lagt ned i løpet av året.

Åmliavisa påklagde Medietilsynets avslag på søknad om produksjonstilskudd for 2009 fordi avisa ikke hadde vært i virksomhet et fullt kalenderår, jf. forskriftens § 3, siste ledd. Departementet ga tilsynet medhold.

Høvågavisa påklagde Medietilsynets vedtak fra ultimo 2008 om å utestenge avisa fra tilskuddsordningen. Begrunnelsen for vedtaket var at Høvågavisa hadde betalt utbytte til sine eier. Departementet ga tilsynet også medhold i denne saken.

Landets aviser har fremdeles en sterk posisjon sammenlignet med andre medier, noe som bekreftes av at aviskonsumet per hushold er blant de høyeste i verden.

Fra 1971 til 2008 har 32 nr. 2-aviser kommet inn i tilskuddsordningen. I samme periode er 49 nr. 2-aviser blitt lagt ned.

Utviklingen i antall aviser registrert i Medieregisteret i perioden 2004 til 2008, ser slik ut:

2004	2005	2006	2007	2008	2009
230	229	230	237	236	235

⁵ inkl. åtte ukeaviser som er nr. 2 på utgiverstedet

Samlet sett fortsatte opplagsnedgangen i 2009. Som tidligere år rammer nedgangen i all hovedsak de større riks- og regionsavisene, mens såkalte nisjeaviser og mindre lokalaviser opprettholder og øker opplaget noe.

8.1.2 Anvendt medieforskning og etterutdanning

Midlene til medieforskning tildeles etter innstilling fra Rådet for anvendt medieforskning (RAM). I 2009 ble 2,9 millioner kroner fordelt til 14 forskningsprosjekt og fem masterstipend. Forskning om barn og unges mediebruk ble prioritert. Det samme gjaldt søknader om i hvilken grad personer med innvandrerbakgrunn bruker det tilgjengelige medietilbudet i Norge. RAM gjennomførte sin årlige konferanse som belyste "Politikken og journalistikken i valgkampen" og samlet ca. 60 deltakere.

Bevilgningen til etterutdanning for mediebransjen utgjorde 9,186 millioner kroner. Mediebedriftenes landsforening, Landslaget for lokalaviser og Institutt for journalistikk (IJ) mottok midler. IJ fikk økt sin bevilgning med 509 000 kroner til 8,236 millioner kroner i 2009.

8.1.3 Samiske aviser

21,627 millioner kroner ble fordelt til samiske aviser. Posten ble økt med nær tre millioner kroner i 2009 for å videreføre to samiske dagsaviser, en på samisk og en på norsk.

Avisene Avvir og Sagat mottok henholdsvis vel 12,2 millioner kroner og 9 millioner kroner i støtte. I tillegg mottok Lokalavisen NordSalten støtte til lulesamisk innstikk med vel 430 000 kroner.

8.1.4 Minoritetsspråklige publikasjoner

Tre publikasjoner på bosnisk og kinesisk mottok 987 000 kroner, en nedgang med en publikasjon fra 2008. I 2009 ble det gjennomført opplæringstiltak overfor minoritetsspråklige miljøer for å stimulere til etablering av publikasjoner. Opplæringen skjer ved Institutt for journalistikk.

8.1.5 Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark

Ni aviser mottok til sammen 1,743 millioner kroner i distribusjonstilskudd for 2009, den samme rammen som for 2008.

8.2 Lokalkringkastingsformål og andre medietiltak

Postene gjelder følgende midler i 2009:

- tilskudd til lokalkringkastingsformål med 17 millioner kroner, post 71

- konsulentbistand i prosjekt om utvikling av talegjenkjenningsteknologi med 0,5 millioner kroner, post 71
- øremerket driftstilskudd til Norsk mediebarometer i regi av SSB, konferansen Nordiske mediedager i Bergen og arrangementet Radiodager på til sammen 1,445 millioner kroner, post 78

Regnskap for postene:

Post		Bevilgning	Regnskap	Avvik
71	Filmtiltak med mer	17 500 000	13 889 221	3 610 779
78	Ymse faste tiltak	1 445 000	1 445 000	0

Forklaring av avvik:

Regnskapet for post 71 viser at kr 3 602 653 av mindreforbruket omfatter tilskuddsordningen overfor lokalkringkastingsbransjen, mens kr 8 126 av mindreforbruket gjelder bistandsutgifter til talegjenkjenningsprosjektet.

Mindreforbruket for tilskuddsordningen til lokalkringkasting skyldes at deler av bevilgede midler i 2009 utbetales i 2010 ved innlevering av rapport om gjennomført tiltak. Deler av mindreforbruket skyldes videre at flere lokalradioer enn tidligere har fått innvilget utsettelse for slutføring av prosjekt fra bevilgningen i 2008 som normalt ville ha blitt utbetalt i 2009. Utsettelsene er gitt for en stor del som følge av lokalradioenes forberedelser og søknadsarbeid i 2009 knyttet til tildeling av nye konsesjoner om lokalradiodrift.

Medietilsynet arbeider med muligheten for å legge om forvaltningen av ordningen med sikte på å redusere behovet for overføring av midler mellom budsjettår.

8.2.1 Tilskudd til lokalkringkastingsformål

Tildelte midler fordelt etter type tilskudd i 2009 (tall i 1 000):

Sum lokalradio	7 212	Andel i pst.
Programproduksjon	1 744	24
Kompetansetiltak	2 145	30
Utviklingsprosjekt	57	1
Etniske radioer	696	10
Driftstilskudd til bransjeorganisasjon	2 500	35
Programpris (Gullfuglen)	70	1

Sum lokalfjernsyn	8 957	
Programproduksjon	4 822	54
Kompetansetiltak	667	7
Utviklingsprosjekt	919	10
Driftstilskudd til bransjeorganisasjon	2 500	28
Programpris (Gullfuglen)	50	1
Totalt lokalradio og lokalfjernsyn	16 169	

Den samlede tildeling til lokalkringkastingsformål utgjorde i 2009 vel 16,2 millioner kroner. Tilskuddet til lokalkringkasting bidrar til å styrke en bransje som har vært preget av store utfordringer i 2009. Blant annet gir støtte til programproduksjoner muligheten til å realisere programmer som ellers ikke kunne blitt finansiert. Tilskudd til kompetanseutviklingen og utviklingsprosjekt bidrar til å styrke kvaliteten på kringkastingsproduksjonene. Støtte til drift bidrar til å opprettholde stasjoner rettet mot etniske og språklige minoriteter. Bransjen får direkte støtte gjennom driftstilskuddet til lokalkringkastingsorganisasjonene. Til sammen utgjør tilskuddordningen en bred støtte med mål om å ivareta en mangfoldig lokalkringkastingsbransje.

Fagutvalget for tilskudd til lokalkringkastingsformål gjennomfører en evaluering av enkelte program som har fått tilskudd. Evalueringen viser at særlig blant TV-stasjonene er kvaliteten ganske jevn og til tider høy. Når det gjelder radiostasjonene er vurderingen at programkvaliteten er mer ujevn. Vi anser samlet sett at støtten til både programproduksjon, kompetansehevede tiltak og drifts- og utviklingsprosjekter bidrar til å skape en mer kvalitetsorientert lokalkringkastingsbransje.